

AAN De Minister van Veiligheid en Justitie

Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

DATUM 12 juli 2012

ONS KENMERK z2012-00376

CONTACTPERSOON

UW BRIEF VAN 1 juni 2012

UW KENMERK

ONDERWERP Ontwerpbesluit drugs en geneesmiddelen in het
verkeer

Geachte ,

Bij brief van 1 juni 2012 heeft u het College bescherming persoonsgegevens (CBP) gevraagd te adviseren over het Ontwerpbesluit houdende regels over een onderzoek van speeksel, de psychomotorische functies en de oog- en spraakfuncties en bloed in geval van gebruik van drugs en geneesmiddelen in het verkeer en aanwijzing van grenswaarden voor drugsgebruik (Besluit drugs en geneesmiddelen in het verkeer; verder: het ontwerpbesluit). Het CBP voldoet hiermee aan uw verzoek.

1. Aanleiding

Het ontwerpbesluit vormt een uitwerking van het Wetsvoorstel houdende wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met het verbeteren van de aanpak van het rijden onder invloed van drugs¹. Daarin zijn drie nieuwe maatregelen geïntroduceerd die nader geregeld moeten worden:

- De introductie van een afzonderlijk verbod op het rijden onder invloed van drugs;
- De toekenning van de bevoegdheid aan de opsporingsambtenaar om personen die ervan verdacht worden onder invloed van drugs een voertuig te besturen of te doen besturen dan wel aanstalten te maken een voertuig te besturen, te bevelen speeksel af te staan door middel van een zogenaamde speekseltester en de verplichting voor de bestuurder om op eerste vordering daaraan mee te werken;
- De toekenning van de bevoegdheid aan de opsporingsambtenaar om personen die ervan verdacht worden onder invloed van drugs een voertuig te besturen of te doen besturen dan wel aanstalten te maken een voertuig te besturen waarvan het gebruik niet met behulp van de speekseltester kan worden vastgesteld, het bevel te geven mee te werken aan een onderzoek van de psychomotorische functies en de oog- en spraakfuncties, en de verplichting voor de bestuurder om op eerste vordering aan dat onderzoek mee te werken.

¹ Tweede Kamer, 2010-2011, 32 859

2. Inhoud van het ontwerpbesluit

Het ontwerpbesluit voorziet in de eerste plaats in de aanwijzing van drugs en de grenswaarden die gelden voor het strafbaar gebruik van die drugs. In de tweede plaats worden in het ontwerpbesluit de regels gegevens voor het op zorgvuldige en betrouwbare wijze doen van onderzoek van het speeksel door middel van een speekseltester en het onderzoek van de psychomotorische functies en de oog- en spraakfuncties. Na deze onderzoeken volgt een bloedonderzoek wanneer de verdenking van drugsgebruik is bevestigd. Het ontwerpbesluit voorziet tot slot in waarborgen voor dit bloedonderzoek en het bewaren van het materiaal en de bijbehorende gegevens.

3. Beoordeling van het ontwerpbesluit

Voor zover het ontwerpbesluit niet valt buiten de bevoegdheid van het CBP, heeft het CBP de volgende op- en aanmerkingen.

3.1 *Gebruik BSN voor de uitwisseling van informatie tussen NFI en laboratoria*

In het wetsvoorstel dat onder meer het Wetboek van Strafvordering wijzigt² wordt onder meer geregeld dat partijen in de strafrechtsketen die geen overheidsorgaan zijn, zoals reclasseringsinstellingen, het BSN mogen gaan gebruiken. Hierdoor kan informatie worden uitgewisseld met instanties buiten de strafrechtketen. Het CBP heeft over dit wetsvoorstel zeer kritisch geadviseerd.³ Het advies hield in dat uitbreiding van het gebruik van het BSN, dat bedoeld is voor de communicatie tussen burger en overheid, alleen wettelijk is toegestaan als daarvoor een maatschappelijke noodzaak bestaat. In het wetsvoorstel ontbreekt een onderbouwing van deze noodzaak. Evenmin wordt rekening gehouden met de privacyrisico's. Tot slot wordt in het wetsvoorstel de kring van nieuwe gebruikers niet begrensd, waardoor deze onbepaald is.

Het bloedonderzoek zoals bedoeld in het ontwerpbesluit kan uitgevoerd worden door geaccrediteerde laboratoria. Het NFI is echter degene die van alle bloedonderzoeken de documentatie en het bloed bewaart. Mogelijke onduidelijkheden over de verblijfplaats van het bloed wordt op die manier voorkomen. Het vernietigen van het materiaal en bijbehorende gegevens is hier ook bij gebaat, aldus de toelichting. In de tekst van het ontwerpbesluit is geregeld welke gegevens de laboratoria en het NFI uitwisselen. Van belang hierbij lijkt vooral de combinatie tussen (het nummer van) de identiteitszegels behorende bij het afgenomen bloed en de naam, geslacht en geboortedatum van de verdachte. Het BSN wordt hier terecht niet genoemd; het gebruik hiervan in deze situatie is immers niet wettelijk geregeld. In de toelichting wordt hier echter wel melding van gemaakt, in die zin dat aangegeven is dat voornoemd wetsvoorstel de uitwisseling van het BSN mogelijk gaat maken bij de uitwisseling van gegevens tussen NFI en laboratoria (het beoogde artikel 27b Wetboek van Strafvordering).

² Wet tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en de Wegenverkeerswet 1994 in verband met de verbetering van de aanpak van fraude met identiteitsbewijzen en wijziging van het Wetboek van Strafvordering, de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen en de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden in verband met de verbetering van de regeling van de identiteitsvaststelling van verdachten en veroordeelden.

³ z2011-00188, advies d.d. 3 mei 2011.

Het wetsvoorstel is echter nog niet ingediend bij de Tweede Kamer, zodat de inhoud daarvan nog niet openbaar is. Of een verwijzing naar deze wijziging terecht is, is dus allereerst niet toetsbaar. Belangrijker is echter dat het parlement zich hierover nog niet heeft uitgesproken. Op de uiteindelijke inhoud van de wetswijziging kan moeilijk vooruitgelopen worden. Voor zover het wetsvoorstel al niet is aangepast naar aanleiding van de verschillende adviezen, zal het CBP, in lijn met zijn advies, kritisch blijven op het beoogde gebruik van het BSN.

Het CBP adviseert het uitwisselen van gegevens tussen het NFI en de laboratoria in de tekst van de toelichting te beperken tot hetgeen is geregeld in het ontwerpbesluit. Verwijzing naar de wetswijziging betreffende het BSN is prematuur en bovendien niet onomstreden.

3.2 *Verstrekking van informatie door JustID*

De termijnen voor het bewaren van het bloed en de bijbehorende gegevens zijn in dit ontwerpbesluit geregeld. Naast deze vastgelegde bewaartermijnen kan zich ook in het strafproces een situatie voordoen die ertoe leidt dat het bloed en bijbehorende gegevens voortijdig vernietigd moeten worden (sepot, etc.). De Justitiële Documentatiedienst (JustID) dient zorg te dragen voor de verstrekking van de betreffende informatie. Omdat de vernietiging afhankelijk is van de voortvarendheid waarmee de gegevens worden verstrekt, adviseert het CBP in artikel 16, vijfde lid ontwerpbesluit "terstond" toe te voegen. Hoewel dit blijkt uit de toelichting, draagt het vastleggen daarvan in de tekst van het ontwerpbesluit bij aan de urgentie van de verstrekking.

3.3 *Overige tekstuele opmerkingen*

De tekst van het ontwerpbesluit geeft aanleiding tot het maken van de volgende tekstuele opmerkingen:

- in artikel 14, tweede lid wordt abusievelijk verwezen naar artikel 10, eerste lid;
- in artikel 15, vierde lid is met "in de laatste volzin van het eerste lid" -gelet op de omstandigheid dat dit vierde lid gaat om tegenbloedonderzoek en de duiding van het laboratorium- kennelijk bedoeld "in de eerste volzin van het tweede lid".

3.4 *Advies*

Het CBP adviseert u aan het vorenstaande op passende wijze aandacht te schenken.

4. **Tot slot**

Het CBP verneemt graag op welke wijze u gevolg geeft aan het advies. Het CBP is beschikbaar indien nadere toelichting is vereist. Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Het College bescherming persoonsgegevens,
Voor het College,

Mr. W.B.M. Tomesen
Lid van het College